

var 8,000 Kr. og har staaet i 36 Aar, saa har den fordoblet sig to Gange og ergaaet ind i Fideikommis-Kapitalen eller i Godsets Kasse. Godsbesidderen har visselig ingen Grund til at beklage sig over det fremsatte Lovforslag. Det er godt, naar Fæsterne mener at kunne være tjent med Lovforslaget, som det foreligger.

Til det ærede Medlem fra Ærø skal jeg sige, at det kunde ikke et eneste Øjeblik falde mig ind at komme det ærede Medlem fra Odense (Marott) til Hjælp overfor ham. Det behøves ikke. Overfor det ærede Medlem fra Ærø er han sandelig udmærket i Stand til at klare sig, selv om han ikke er i Stand til at svare paa alle de Spørgsmaal, det ærede Medlem retter til ham. Man har et Ordsprog om, hvem der kan rette Spørgsmaal, og hvem der ikke kan svare paa dem, men det skal jeg ikke citere.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Martin Hansen: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning
vedtoges dette Forslag.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Brug af Huse paa Landet.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4455).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Martin Hansen: Det foreliggende Lovforslag slutter sig til det, vi nys har behandlet og staar i nøje Forbindelse dermed. Ogsaa paa anden Maade har det Lighed dermed, idet det i ligesaa høj Grad som Fæstesagen har beskæftiget Rigsdagen i en Aarrække. Jeg skal saaledes minde om, at i Samlingen 1898—99 blev der indbragt et Lovforslag af Medlemmer af det daværende Reformparti, og det gik ud paa, at for Fremtiden maatte intet Husmandsbrug lejes ud paa et kortere Aaremaal end 12 Aar, og at der skulde gives Er-

statning for Forbedringer saavel ved Driften som ved Bygningerne. Lovforslaget blev ikke til Lov i den Samling. Man forhandlede videre i næste Samling og indhentede forskellige Oplysninger, der førte til, at man i Samlingen 1900—01 opgav den Bestemmelse om det lange Lejemaal, man havde foreslaaet, og indførte en anden Bestemmelse, som gik ud paa, at de Huse, som tidligere havde været bortfæstede, skulde indgaa under samme Betingelser som de Ejendomme, der var undergivne Fæstetvang, og samtidig nyde godt af de Forbedringer, der var indførte ved Loven af 1861, blandt andet Bestemmelsen om, at Brugere, for saa vidt Brugsforholdet ikke havde været i 30 Aar, havde Krav paa delvis Tilbagebetaling af Indfæstningssummen. Dette blev imidlertid heller ikke til Lov. Først i Samlingen 1901—02 naaede man at faa gennemført den Lov, som gentagne Gange har været nævnt under Forhandlingerne her i Salen. Man naaede dog ikke det, man oprindelig havde tilsigtet, men kun, at de Huse, som havde været bortfæstede siden 1850, ikke kunde nedlægges. Men man fik den værdifulde Bestemmelse, at der under visse Betingelser skulde gives Erstatning for udførte Forbedringer, og man opnaaede lidt humanere Bestemmelser med Hensyn til Tjenestehuse paa Landet. Det er denne Lov, vi nu skal revidere. I Lovforslaget foreslaas en ny Bestemmelse — ny, for saa vidt som den ikke findes i Loven af 1902, men ellers er den gammel — nemlig den, at Huse med Tilliggende af mindst 1 Td. Land fremtidig ikke maa gives i Brug paa anden Maade end i Livsfæste eller i Leje paa mindst 8 Aar. Samtidig udvides Brugerens Ret til Erstatning for Forbedringer paa Ejendomme i Forhold til Loven af 1902, idet der tillægges ham en saadan Ret, selv om Forbedringen ikke er udført de sidste 30 Aar. Erstatning tilkommer Brugeren, for saa vidt en saadan Ejendom maatte være mere værd i Handel og Vandel ved Afleveringen end ved Tiltrædelsen.

Vi fra vor Side kan tiltræde disse Bestemmelser i Lovforslaget og anbefaler det, saa meget mere, som Lovforslaget opfylder et gammelt Venstrekrav. Ved at gennemgaa Forhandlingerne om lignende Lovforslag fra ældre Tid, finder jeg en Udtalelse, jeg tror fra Samlingen 1898—99, af daværende Landbrugsminister Hage, der blandt andet fremkom med den Betragtning, at man skal være lidt varsom med at gøre altfor store Indskrænkninger i Ejendomsretten, thi det kunde være, at